Ч. 112 | Пятниця 21 мая (2 червня) 1899. | Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

## Вісти політичні.

*(І знов якась зміна або заперечене димисий. — З мирової конференциї в Газї. — Справа полк. Комарова в славяньскім благотворительнім комітеті).*

Вчера розійшла ся була досить голосна чутка, що не лиш ґр. Тун але й Кольоман Сель подали ся до димисиї. Чутка та розійшла ся була очевидно на так певній основі, що деякі угорскі ґазети навіть в окремім виданю подали до відомости вість о димисиї Селя. Видко однакож, що в рішаючій хвили настала знов якась зміна, бо Fremdenblatt і Vaterland рішучо заперечують чутку о димисиї ґр. Туна а так само неправдою есть, мов би Сель подав ся до димисиї. Здає ся однак, що заносило ся на то, лиш мабуть Цїсар вплинув на ту зміну. Як звістно угорскі міністри в послїдних днях свого побуту у Відни не сходили ся з угорскими міністрами, аж здає ся Цїсар наклонив обох президентів міністрів, щоби они знов завели переговори. Є. Вел. Цїсар приймав вчера перед полуднем насамперед ґр. Туна, відтак Кольомана Селя, а ще пізнїйше угорского міністра a latere Сеченїго на окремих авдиенциях. О 1 год. по полудни приймав Цїсар обох президентів міністрів ґр. Туна і Селя на спільній авдиенциї. По полудни зійшов ся був Сель знову з ґр. Туном і Кайцлем та Діпавлїм на конференцию, котра тревала дві години, але як здає ся не довела до нїчого позитивного, хиба лиш до того, що кризу кабінетову усунено. Мимо того на Угорщинї уважають ситуацию за дуже грізну а в Будапештї все-таки стоять при тім, що Сель подасть ся до димисиї. Значилоби то, що становище ґр. Туна есть все-таки сильнїйше.

Російский проект в справі межинародних мирових судів опирає ся на слїдуючих основах: На случай поважної ріжницї гадок або спору, мають обі держави, заким возьмуть ся до оружия, зажадати інтервенциї дружних держав. Коли спір дотикає справи натури полїтичної, то держави, не беручі участи в конфлїктї, предложать з власної ініциятиви спорячим державам своє посередництво, котре в ніякім случаю не може нарушити інтересів других держав. Інтервенция може мати лиш характер дружної ради а не обовязкового примусу. Коли спір дотикає справи правної, то насамперед має наступити інтерпретация і вияснене істнуючих приписів. — Суд мировий уважає се за найвідповіднїйше і найсправедливійше средство, і держави обовязують ся удавати ся до суду мирового, о скілько спорні квестиї не дотикають жизненних інтересів або народної чести держави. Суди мурові збирають ся, коли ріжницї дотикають грошевого відшкодованя, або коли ріжниця поглядів відносить ся до інтерпретациї договорів і угод, вичислених в російскім проектї. Число предложених угод може бути збільшене, коли всї на то згодять ся. — Кожда держава може крім того заключити з другими державами окрему угоду, щоби суд мировий признати обовязковим. У всїх инших случаях суди мирові суть чисто факультативні. Межинародна комисия розслїдить в кождім случаю причини спору і видасть зовсїм предметовий суд. Кожда з інтересованих держав заіменує в тій цїли двох членів тої комисиї, котра сама вибере пятого яко предсїдателя. Предсїдатель комисиї уложить справоздане, котре однакож не має значіня вироку суду мирового, лиш може залагодити спір або дати причину до апеляциї до мирового суду. До сего проекту есть приложений цїлий кодекс для мирового суду.

Поволи виходить на верх, чому міністерство справ внутрішних не затвердило вибору звістного полковника званого також ґенералом, Комарова на предсїдателя славяньского благотворительного комітету в Петербурзї і чому той комітет не вибрав нового предсїдателя: офіцияльна Росия хоче бути льояльна супротив Австриї і недопустити до якихсь демонстраций панславістичних. З Петербурга доносять іменно, що міністерство справ внутрішних не лиш не затвердило вибору Комарова на предсїдателя, але навіть і застановило діяльність славяньского благотворительного комітету. В наслїдок того постановили загорільші члени комітету утворити комітет, котрий би заняв ся принятєм славяньских гостий, що дня 7. червня приїдуть до Петербурга на торжество сотих уродин поета Александра Пушкіна. Утворене того комітету відбуло ся в приватнім помешканю Комарова, котрий як доносить N. fr. Presse — говорив широко о любови Славян для Росиї і о їх бажаню, щоби бути на пушкінскім торжестві. На тім самім засїданю ново утвореного комітету — каже N. fr. Presse — відчитано також письмо бурміста з Праги, в котрім тойже заповідує участь міста Праги в торжестві і розвідує ся о подрібности торжества.

---

6)

## ВІКТОРИЯ.

**Істория одної любови.**

*(З норвежского — Кнута Гамзуна).*

(Дальше).

### V.

Надійшла осїнь. Вікторія від'їхала, а мала, далека улиця лежала як перед тим з своїми домами в тишинї. В комнатї Івана горіло ночами сьвітло. Появляло ся вечерами разом з звіздами, а погасало, як день почав сіріти. Він працював, боров ся і писав свою велику книгу.

Минали тижднї і місяцї, він був сам і не відвідував нікого: до Сеєрів вже не ходив. Нараз его уява робила єму збитки і вмішувала до книжки такі річи, що цїлком не мали звязи з цїлостию і він мусїв відтак вичеркувати їх і викидати. Наглий шелест серед нічної тишини, туркіт воза на улици могли вплинути на єго гадку і звернути єї на иншу дорогу.

З дороги перед тим возом — на бік!

Чому? Чому треба перед тим возом стеречи ся? Він їде дальше і есть тепер може вже на розї улицї. Там стоїть може чоловік без сурдута, без шапки, стоїть похилений наперед і жде з наставленою головою на віз, хоче аби єго переїхав, поторощив, на місци убив. Той чоловік хоче умерти, то єго річ. Він не запинає вже ґузиків при сорочцї і перестав шнурувати черевики рано, всьо отверте, єго груди нагі і сухі; він має умерти. Якийсь чоловік кінчив житє, він написав лист до приятеля, білет, малу просьбу. Той чоловік умер і лишив лист. На листї була дата і підпис, був записаний великими і малими буквами, хоч той, що єго писав, мав за годину умерти. То було так дивне. Він навіть зробив звичайний закрут під своїм іменем. А в годину пізнїйше умер.

А ось другий чоловік. Лежить сам в малій комнатї, помальованій синьою краскою.

І щож? Нїчого. На цїлім широкім сьвітї він є тим, що має тепер умерти. Він пізнає то; думає над тим аж до утоми. Бачить, що то вечер, що годинник на стїнї показує осьму годину і не розуміє, що він не бє. Годинник не бє. Показує вже кілька мінут по осьмій і не перестає безнастанно тикати, але не бє. Бідний чоловік! — єго мозок почав вже спати, годинник бив, а він того не замітив. Відтак діравить він образ своєї матери на стїнї; на що єму здасть ся той образ і чому має він бути цїлий, коли єго вже нема? Єго утомлені очи видять на столї і він простягає руку і стягає поволи і з цїлою сьвідомостию великий вазонок на землю, що аж розбив ся. Вкінци викидає за вікно бурштинову циґарницю. Для него видає ся цїлком ясним, що она не повинна тут лежати, коли єго нема. І тиждень пізнїйше той чоловік умер.

Іван встає і ходить по комнатї. Сусїд в сумежній комнатї пробудив ся, єго храпане перестало і роздає ся зітхане і тяжке стогнане. Іван приступає на пальцях до стола і знов сїдає. Вітер шумить в полях перед єго вікном і єму робить ся зимно. Старі тополї вже без листя, стоять сумно; кілька сухих галузок отирає ся о стїну дому і роздає ся безустанний скрегіт як від пили.

Він водить очима по своїх паперах і читає, що написав. Так, єго уява знов єго змилила. До чого тут смерть і переїзджаючий віз. Він пише о огородї, о зеленім буйнім огородї в своїмріднім місци, о замку. Він о нїм пише. Той огород стоїть тепер мертвий і засипаний снїгом, а однако він о нїм пише і там нема нї зими нї снїгу, лиш весна і пахощі і лагідні вітри. Діє ся вечером. Вода тут в долинї тиха і глубока як море з олова; рожі пахнуть, корч стоїть коло корча покриті цьвітами і зеленим листєм, а воздух такий тихий, що чути тетерева по другім боцї ставу. На одній стежцї огорода стоїть Вікториа, она сама, біло одїта, має двайцять лїт. Там стоїть она. Она висша як найвисші рожеві корчі, дивить ся понад воду на лїси, аж до дрімаючих гір там далеко; виглядає як біла душа посеред зеленого огорода. З долини, з дороги роздають ся кроки; она поступає кілька кроків наперед, аж до укритої альтанки, опирає ся ліктями о мур

# Новинки.

*Львів дня 1-го червня 1899.*

— **Іменованя.** II. Намістник іменував концепістів Намістництва Меч. Калиневича, Вікт. Луцкого і Ром. Журовского повітовими комісарями, а концептових практикантів Намістництва дра Стеф. Таньского і Стан. Потоцкого концепістами Намістництва.

— **Перенесеня.** II. Намістник переніс повітового комісаря Володисл. Коваликовского з Нового Торгу до Кракова та практикантів концептових Намістництва Казим. Строньского з Жовкви до Станиславова, Здисл. Чайковского зі Львова до Рогатина, дра Богусл. Сволькена з Рогатина до Ниська, Кар. Марияньского з Ниська до Нового Торгу, Ад. Милашевского зі Львова до Жовкви і Алекс. Туряньского зі Львова до Ярослава.

— **Є. Е. п. Президент** висшого суду краєвого др. Александер Тхоржницкий повернув з візитациї судів і обіймив урядоване.

— **Заведенє білєтів на часткові простори по зниженій цінї** на шляху Львів-Бруховичі. Ц. .. Дирекция зелїзниць оповіщує: З днем 1-ого червня 1899 буде видавати ся білети на часткові простори для шляху Львів-Бруховичі по слїдуючих знижених цїнах: II. кляса: 26 корон, 40 сот.; III. кляса: 14 корон, 40 сот. з важностию 1 місячною. Ті білети управнюють до їзди на згаданім шляху тілько ті особи, на котрих імя виставлені і котрих фотоґрафії до білєтів долучено. На підставі тих білєтів вільно уживати всїх, розкладом їзди обнятих поїздів особових, при котрих знаходять ся вози дотичних кляс. Згадані білети обіймають час цїлого місяця і мають стійність від дня набутя. На случай неужитя білету не звертає ся заплаченої належитости. Продажию тих білєтів займає ся бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних у Львові, улиця Красїцких ч. 5. (будинок адмінїстрацийний). Згадані білети замовляє ся франко і то або безпосередно в висше вказанім бюрі, або через ц. к. уряд стациї в Бруховичах, долучаючи фотоґрафію (формат візитовий 6·5 см. шир. 10·5 см. високий) і принадаючу належитість. Видапя білету, замовленого в бюрі інформацийнім, можна жадати до 48 годин, в другім случаю до 4 днїв по замовленю. Переписанє білету на частковий простір на иншу особу, як і виданє дуплїкатів, єсть безусловно виключене.

— **Великий фестин в Перемишли** в полученю з фантовою льотериєю на річ Бурси ім. сьв. О. Николая відбуде ся в Перемишли дня 4-го червня по полудни на Замковій горі. То оповіщенє най буде рівночасно і запрошенєм для всїх місцевих і замісцевих Русинів, котрі роздумавши в своїм патріотичнім серцю красну цїль фестину, як і добірну єго проґраму, чей в вічевім числї прибудуть на той день до Перемишля, або звинять свою неприсутність осібним переказом (можна і фантом) під адресою: Бурса сьв. О. Николая в Перемишли.

— **Гради.** Дня 17-го мая о 1-ій годинї по полудни навістила сильна буря з градом околицю Коломиї. Туча лютила ся почавши від половини села Мишина і Ключева великого, пішла селами Воскресїнцї, Іспас, Королївка, Корнич, Матїївцї, минула Залуче над Прутом, Семаківцї і захопила Борщів і Демиче, відтак перейшла на Вибранівки, Балинцї, Колачківцї і Гвоздець. Всюди по тих селах століочила озимину і конюшину. Град був величини волоского оріха.

— **Огнї.** Як доносять вицї з Перемишля, горить місто Добромиль. Суд, староство, почта, аптика і лат. костел стоять в огни. Покликано на ратунок пожарні сторожі з доохрестних міст. Огонь вибух в заїзднім домі, в складї сїна, о годинї 2-ій пополудни при сильнім вітрі. — В Перемишлянах погорів минувшої недїлї американьский млин ґр. Романа Потоцкого. Згорів і маґазин разом з всїми припасами. Ратунок був дуже недостаточний. — В Сколїм знищив огонь два мешкальні доми Йосля Ротфельда і Герша Ґайбера; шкода 4000 зр. в части обезпечена.

— **З арешту в Буську** по виломленю муру утїкло пятьох небезпечних злочинцїв: Іван Жуковский, Мих. Ковальский, Мар. Домбровский, Як. Швайцер і Йосель Дїнстаґ.

— **О нещастній пригодї** доносять з Красноярска на Сибіри. Молода і хороша дочка, одиначка інжинера Кнорроґо, що побудував великаньский міст на Єнїсею, заручила ся з одним молодим чоловіком, котрий своїй судженій подарував диямантові ковтки. Панна нїколи не носила ковтків, отже треба їй було пробити уши. Кілька годин по заложеню ковтків учула доймаючий біль, котрий заєдно збільшив ся і третого дня померла. Лїкарі сконстатували затроєнє крови.

— **Почтовий клюб,** що доси містив ся в домі, належачім до готелю Жоржа, переніс ся на ул. Паньску ч. 11. В новім льокали нема так просторої салї, як в давнїйшім; через те потерплять добродїйні товариства, котрим видїл клюбу радо відступав свою салю на дуже приступних услівях, часом навіть даром; і наш театр богато через те стратить, бо в разї приїзду до Львова мусить оглядати ся за иншою салею, а се прийдесь зовсїм не легко.

— **Померли:** О. Іван Петрасевич, парох в Перегноєві коло Глинян, унївского деканата, дня 29. с. м. в 53 ропї житя а в 23 сьвященьства; — Емілїя з Єклїв Грегоровичева, жена купця п. Айталя Грегоровича, дня 28 мая, в Кутах; — О. Филярет Бачиньский, парох в Козлові, бережаньского повіта, в 66 роцї житя, а 41 сьвященьства.



# Відозва.

Дорогі Земляки!

Серед многих і ріжнородних заходів наших коло народного дїла остаєсь у нас все ще одна немаловажна справа неполагодженою, а то справа нашого руского-народного театру. Кождий певно щиро співчує розвоєви нашої україньско-рускої сцени, кождий з милим вдоволенєм і горячим одушевленєм приглядає ся, коли на сїй сценї відтворюєсь наше житє народне, коли на нїй бачить горе і долю і змаганя нашого народа, коли прислухуєсь

---

і дивить ся на долину. Мужчина, що стоїть на дорозї, здоймає капелюх, кланяє ся майже аж до землї і витає еї. Она витає єго також. Він оглядає ся; нема нїкого на дорозї, хто би єго підглянув і він приступає аж під мур. Але она відскакує від муру і кличе: „Нї, нї!“ Она махає на него і рукою. „Вікториє“ — каже він — „то суща правда, що ви раз сказали; я не повинен робити собі надії, бо то неможливе“. „Так“ — відповідає она — „то чогож ви хочете?“. Він приступив цїлком близько до неї, лиш мур їх дїлить і відповідає: „Чого хочу? Бачити вас, хочу лиш хвильку постояти тут. То послїдний раз. Хочу так близько вас бути, як лиш можливо; тепер стою недалеко вас!“ каже він і кланяє ся знов майже до землї. „Добра ніч!“ відповідає она. І він неоглядаючись відходить.

* * *

Що він мав до дїла з смертию? Звиває записаний папір і кидає єго в печ. Там лежить богато иншого записаного паперу, призначеного на спаленє, самі легкі твори уяви. І він пише дальше о мужчинї на дорозї, подорожнім, що попращав любку і сказав їй: „Добра ніч!“ коли єго час минув. А в огородї лишила ся молода дївчина; була біло одїта і мала двайцять лїт. Она не хотїла єго, нї. Але він стояв під муром, за котрим она жила. Так близько неї був колись.

* * *

Минули тиждні і місяцї і наспіла весна. Снїг вже згиб, у воздусї бренїло від шумячих вод, від сонїшного тепла. Ластівки прилетїли, а в лїсї перед містом обудило ся веселе житє всїляких зьвірят і птахів. З землї піднимав ся сьвіжий, солодкавий запах.

Єго робота тревала цїлу зиму. Як супровід при тяжкій роботї отирали ся і скрипіли сухі галузки тополь день і ніч о стїну дому; тепер прийшла весна, бурі минули, скрипіт тополь замовк.

Він отвирає вікно і виглядає на сьвіт; улиця вже спокійна, хоч ще нема півночи; зірки сияють на безхмарнім небі, заповідає ся теплий і ясний день. Він чує шум з міста, що мішає ся з далеким вічним гуком моря. Нараз роздав ся проймаючий свист машини, то сиґнал нічного поїзду; він звучить як голос когута серед нічної тишини. Тепер час брати ся до роботи, той свист нічного поїзду був для него цїлу зиму немов напімненєм.

І він замикає вікно і сїдає знов коло стола. Відкидає книги, що їх читав, на бік, і витягає зпід них свої папери. Бере за перо.

Тепер вже єго велика робота майже скінчена, недостає ще лиш закінченя, поздоровленя немов від відпливаючого корабля і він має єго вже в голові:

Сидить пан в одній гостинници коло дороги. Він в переїздї і має пускати ся в далеку, далеку дорогу. Він має сиву голову і бороду і прожив вже богато лїт; але він ще сильний і дужий і ледве такий старий як виглядає. На дворі стоїть віз, конї відпочивають, візник веселий і вдоволений, бо дістав від чужинця вина і їду. Коли пан вписав своє імя, пізнає єго господар, кланяєсь єму низько і віддає єму честь. — „Хто мешкає тепер в замку?“ — питає пан. Господар відповідає: „Капітан; він дуже богатий, а панї добра для всїх“. „Для всїх?“ — питає пан сам себе і дивно усьміхає ся — „чи й для мене?“ І пан сїдає коло стола і пише щось на картцї паперу, а як написав, перечитує ще раз; то стишок, сумний і спокійний, але богато в нїм гірких слів. Але відтак дре він папір і сидячи коло стола дре папір дальше на чим раз дрібнїйші кусники. Нараз пукає хтось до єго дверий і до комнати входить жовто одїта панї. Она відгортає серпанок: то панї з замку, Вікторйя. Она хороша як цариця. Пан нагле зриває ся, єго скорбна душа роз'яснює ся в тій самій хвили немов лучиво, якого уживають в ночи рибаки. „Ви такі добрі для всїх“ — каже він з огірченєм — „приходите і до мене“. Она не відповідає лиш стоїть і дивить ся, а еї лице червонїє. „Чого хочете?“ — питає він так само гірко як перед тим — чи ви прийшли, аби нагадати менї минуле? В такім случаю то послїдний раз, ласкава панї, тепер від'їжджаю на все“. Але все ще не відповідає молода панї нїчого, лише еї уста тремтять. Він говорить дальше: „Як вам не досить, що я раз пізнав мою глупоту, то слухайте, що я вам ще раз кажу: я залюбив ся в вас, але я не був достойний вашої любови; чи ви тепер вдоволенї?“ І з ростучим роз'яренєм каже дальше: „Ви менї відповіли нї, взяли иншого; я був хлоп, медвідь, варвар, що заблукав ся в молодости до королївского парку“. Але нараз паде пан на крісло і розплакавшись просить: „Ах, ідїть звідси! Простїть менї; ідїть назад!“ Тепер вся кров уступила з лиця панї. І она відзиває ся, а кожде слово вимавляє поволи і виразно: „Люблю вас; порозумійте мене, що лиш вас одного люблю; бувайте здорові!“ І молода панї закрила лице руками і вийшла скоро з комнати.

ймаючим за серце звукам народної пісни, коли бачить наш народний танець. Та як має розвиватись сцена а з нею й наша драматична творчість, коли у нас доси ще немае постійного пристановища, своєї власної сьвятині? В сім ми доси становимо сумну виемку ледви чи не між усіми культурними народами. Нема одного, хочби й більшого міста на всій Україні-Руси, де би можна, хоч-би в якій означеній порі року побачити постійні вистави нашого народного театру. Коли їх хто побачити хоче, то мусить глядати за ними по всяких нераз дуже далеких закутинах нашої землї, а то хиба й на чужині....

Розуміесь, що на сїи терпить дуже і розвій самого театру: як же урядити правильне приготоване вистав, як придбати й зашанувати декорациї, а поперед всего — як придбати добрі сили і їх добре підготовити, як забезпечити їх долю по вислузї, — коли наш театр засуджений на вічну невідрадну мандрівку, коли й істноване его висить майже на ласцї чужих?

Здавалось би, що народна сцена се може і не одна з наглячих, більших і важнійших потреб. Не хочемо покликати ся на приклад других народів. Згадаємо лише, що от саме тепер в столици нашого краю, в городї нашого князя Льва, здвигаесь велична сьвятиня польской драматичної штуки, здвигаесь коштом і заходом самої столиції, а в части і цїлого нашого краю. А преці польска сцена мала й без того у Львові постійне примїщене. Згадаймо і приклад Чехів: они втратили через пожежу будинок свого народного театру Празї, та вже вкоротцї опісля станула жертвами цїлого народу нова велична будівля, з знаменним написом: Národ sobe. У старинних Греків був театр як-би олицетвореною народною совістю а вистави творів знаменитих писателїв — народними торжествами.

Найбільше могуча підойма нашої працї — се одушевлене. А щож може більше одушевити, як правдива поезия і штуки красні взагалї? Штуки красні, а з ними і сцена, се якби зеркало народної душі. Щож може поставити нам живійше перед очи житє народу, его побут, его горе і долю, як не сцена? щож може більше одушевити і загріти, дати хвилю супочинку і відради, а нї — то вказати хиби і кривди, запалити сьвятий огонь любови народа? Без одушевленя народна праця сохне і вяне. Культура народа неможлива без лїтератури, а некультурний нарід нїколи не подвигнесь вперед на шляху поступу, не подвигне ся з нужди і з неволї. Без одушевленя неможлива і жива, згідна, користна суспільна праця. Одушевлене для християньскої ідеї любови відновило сьвіт, одушевлене прикувало Марию, сестру Марти, до стіп Спасителя.

Наша письменність не має — і се може й добре для неї — можних меценасів. Она здвигаесь власною невмиручою силою нашого народа і нинї ми еї вже не потребуєм встидатись. І наша драматична письменність розвиваесь гарно. Найлїпшим доказом еї живучости, краси і сили є численні, дуже численні сцени мандрівні, що зискали собі признане навіть у чужих, в далекій Москві. Онаж заслугує, щоби їй здвигнути постійний захист.

Дрібними, але численними, і при ріжних нагодах повторюваними датками збересь певно в недовгім часї вистарчаючий фонд на здвигнене у Львові нашого народного театру. Ми надїємось, що і рада міста й сойм не відмовлять нам підмоги, як не відмовили еї будові польскої сцени, а рада міста призначить для него місце.

Тож звертаємось сим і до Вас, Дорогі Земляки, з горячим зазивом, щоби Ви при всяких находах спішили із своїми жертвами. Зібрані гроші належить посилати на руки касієра Товариства „Днїстер" п. Сидора Бриттана (ринок, ч. 10). Викази датків будуть уміщувані щомісячно.

За видїл „Товариства для будови руского-народного театру імени Котляревского".

*У Львові, 28. мая 1899.*

*Іл. Огоновский*, голова Товариства. *В. Коцовский*, член видїлу.

## Штука, наука і лїтература.

**— Розписане конкурсу на драматичні твори.** Видїл краєвий королївства Галичини і Володимириї враз в Великим Княжеством Краківским, розписує сим конкурс з преклюзийним речинцем до кінця місяця грудня 1899 на оригінальні, написані чистим руским язиком твори сценічні з обсягу драми, поважної комедиї і народних штук зі співами або без співів такого обему, щоби заповнювали цїлий вечер театральний.

Конкурсові твори треба надсилати в повисшім речинци під адресою Видїлу краєвого у Львові, заосмотрені в знак або мотто автора, котрий то знак або мотто треба помістити також на замкненій коперті, містячій в серединї імя, назвиско і адресу автора.

Твори, оголошені вже друком, а також представлені на котрій небудь сценї, хотяй би навіть на аматорскій, виключує ся від конкурсу. Так само не будуть припущені до преміованя твори авторів вже не живучих, хотяй би тих творів доси не оголошено.

В протягу трех місяців по упливі конкурсового речинця наступить порішене конкурсу і признане надгород окремою комісиєю конкурсовою, котра збере ся в видїлї краєвім під проводом члена видїлу краєвого, дра Йосифа Верещиньского.

Видїл краєвий запросив до тої комісиї:

1. ВПов. п. Александра Барвіньского, ц. к. професора учительскої семинариї у Львові, посла на галицкий сойм краєвий і до ради державної;

2. ВПов. п. дра Стефана Смаль-Стоцкого, ц. к. професора руского язика і словесности на унїверситетї черновецкім;

3. ВПов. п. дра Александра Колессу, ц. к. професора руского язика і словесности на унїверситетї львівскім;

4. ВПов. п. дра Михайла Грушевского, професора всесьвітної історії на унїверситетї львівскім;

5. ВПов. п. Іларіона Огоновского, професора ц. к. академічної гімназиї у Львові;

6. ВПов. п. дра Евгена Олесницкого, адвоката краєвого в Стрию;

7. ВПов. п. дра Володимира Коцовского, ц. к. професора мужескої семинариї учительскої у Львові;

8. ВПов. п. Володимира Шухевича, ц. к. професора реальної школи у Львові.

Комісия конкурсова порішить більшостию голосів і признасть чотири надгороди, а іменно одну в сумі двіста пятьдесять (250) зр. в. а., другу в сумі двіста (200) зр. в. а., а дві по сто пятьдесять (150) зр. в. а. чотиром творам, признаним яко найлїпші з помежи надісланих на конкурс, без взгляду на рід твору, щоби лише той твір належав до родів, наведених в сїм справозданю. Отже комісия може всї чотири премії призначити творам одного рода.

Оголошене результату конкурсу за посередництвом публичних часописий і виплата надгород наступить протягом місяця марта 1900 р.

Надгороджені твори стають ся власностию товариства „Руска Бесїда" у Львові з виключним правом представлюваня їх на сценї.

Манускрипти, надіслані на конкурс, будуть звернені властителям на їх кошт разом з замкненими копертами, если окажуть видїлови краєвому в инший спосіб свої адреси.

## ТЕЛЄҐРАМИ.

**Віденъ** 1 червня. Долїшно-австрийский сойм ухвалив 29 голосами против 18 пильне внесене дра Люеґера в справі зарядженя якихсь средств против ґазети робітничої Arbeiter Ztg. за еї виступлене против більшости сойму.

**Париж** 1 червня. Кажуть, що міністер війни зарядив слїдство против ґен. Герве за его поступоване яко сьвідка в процесї Деруледа.

**Париж** 1 червня. Ґен. прокуратор Ману закінчив свою бесїду слїдуючим внесенем: Трибунал зволить скасувати вирок на Драйфуса виданий 22 грудня 1894 і поставити его перед новий суд воєнний.

**Петербург** 1 червня. З Хабаровска доносять, що японьске правительсво замовило в Росиї 1 корабель воєнний, 11 торпедовців I-ої кляси і 16 менших торпедовців.



Він відкладає перо і опирає ся плечима о поруче крісла. Так, конець. Книжка лежала перед ним цїла скінчена, була то робота девятьох місяців. Тепле чувство вдоволеня заволоділо ним на вид скінченого дїла. І між тим як він тут сидит і глядить крізь вікно на двір, де вже почало днїти, шумить і гудить в его голові, а его ум працює дальше. Він цїлий розворушений; его мозок лежить як дикий огород, з котрого землї підноcить ся пара.

Він опинив ся в якійсь невиясненій спосіб в глубокій, мертвій долинї, де нема нїчого живого Далеко, самі одні і забуті стоять орґани і грають. Він приходить близше до них, оглядає їх, з орґанів пливе кров, а они грають. Дальше приходить на торговицю. Там всьо пусте, не видко нї одного дерева і не чути нїякого голосу, нема нїчого лиш пуста торговиця. Але в піску суть слїди людских чобіт а у воздусї висять ще послїдні слова вимовлені в тім місци, такий короткий час минув від коли торговицю покинено. Дивне чудство переймає его; ті слова, що висять над торговицею у воздусї, тревожать его. Він відганяє їх від себе, а они вертають назад; то старці, громада старців, що танцюють; тепер бачить він то. Чого они танцюють і чому они не веселі, коли танцюють? Від того товариства старців віє холодом, они не бачать его, бо слїпі, а коли він їх кличе, не чують, бо глухі. Він іде на всхід, напротив сонця і виходить на гору. Якийсь голос кличе: „Чи ти па горі?" „Так — відповідає — стою на горі." Тоді каже голос: „Та гора, на котрій стоїш, то моя нога; я лежу звязаний на краю сьвіта, ходи і освободи мене". І він пускає ся на край сьвіта. Коло одного моста стоїть якийсь чоловік і чатує на него, він збирає тїни; той чоловік в пижма. Величезний страх переймає его на вид того чоловіка, що хоче ему украсти тїнь. Він плює на него і грозить ему затисненим кулаком; але чоловік стоїть непорушно і жде на него. „Верни ся!" кличе якийсь голос за ним. Він обертає ся і бачить якусь голову, що котить ся і показує ему дорогу. То людска голова і від часу до часу сьміє ся тихо. Він іде за нею. Голова котить ся день і ніч перед ним, а він іде; над берегом моря ховає ся голова в землю і щезає. Він іде в море і занурює ся. Тепер стоїть перед великими воротами і его стрічає велика риба. Риба має на шиї гриву і бреше на него як пес. За рибою стоїть Вікторня. Він простягає до неї руку; она не одїта, сьміє ся до него а еї волосе розвіває буря. Він кличе еї, чує сам свій крик — і будить ся.

Іван встає і приступає до вікна. Зробив ся вже майже ясний день і в малім зеркалї коло вікна бачить він, що его скрань червона. Гасить лямпу і ще раз перечитує при сїрім сьвітлї дня послїдну сторону своєї книжки. Відтак кладе ся спати.

* * *

Пополудни того самого дня заплатив Іван за мешкане, віддав в книгарни манускрипт і виїхав з міста. Виїхав за границю, нїхто не знав, куди.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).